

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-01-17
Besvaras senast
2024-01-24 kl. 12.00

Till utrikesminister Tobias Billström (M)

2023/24:485 Anslag till institut med kopplingar till diktatur

The Institute for Security and Development Policy, ISDP, är en Stockholmsbaserad forsknings- och tankesmedja. ISDP har för närvarande två stora geografiska fokusområden, dels Asien och dels Kaukasus. När det gäller Kaukasus har det vid ett flertal tillfällen uppmärksammats att ISDP har nära kontakter med diktaturen i Azerbajdzjan.

I en skriftlig fråga (2021/22:1614) till dåvarande utrikesminister Ann Linde, S, redogjorde jag för hur tidningen Blankspot avslöjat att ISDP under lång tid haft kontakter med den azerbajdzjanska regimen och likaså att ISDP tagit emot pengar från den. Inte minst skedde det under 2021 då forskningsinstitutet tog emot donationer från ett azerbajdzjanskt byggbolag som är ett dotterbolag till presidentfamiljens bolag Pasha Holding. Det var inte förrän efter Blankspots granskningar 2022 som finansieringen från byggbolaget upphörde.

Även om finansieringen av ISDP från Azerbajdzjan har upphört har ISDP:s band till landet ökat. Detta sker trots att Azerbajdzjan de senaste åren har utvecklats i en alltmer auktoritär riktning.

I slutet av 2022 inledde Azerbajdzjan sin blockad av Latjinkorridoren, och förra året fördrev man 100 000 armenier från sina hem i Nagorno-Karabach i något som inte kan betraktas som annat än etnisk rensning. EU-parlamentet kallar också det azerbajdzjanska agerandet för en etnisk rensning och begärde i oktober att EU-kommissionen omvärderar sin syn på Azerbajdzjan. Under hösten har EU-kommissionen bjudit in de 27 medlemsstaterna för dialog för att göra precis det.

Även om Azerbajdzjans finansiering av ISDP upphört är de organisatoriska banden fortsatt stadiga och har till och med ökat. Blankspot skriver att ”kopplingen finns framför allt genom ISDP:s dotterinstitut Central Asia-Caucasus Initiative & Silk Road Studies Program (CACI & SRSP). De är även kopplade till den konservativa amerikanska tankesmedjan American Foreign Policy Council (AFPC).”

Vidare skriver Blankspot: ”ISDP:s rektor Svante Cornell är verksamhetschef (direktör) för CACI & SRSP, medan AFPC:s representant Frederick Starr är ordförande för det gemensamma institutet. Frederick Starr har liksom Svante Cornell flera kopplingar till Azerbajdzjan. Bland annat sitter båda i

redaktionsrådet för den azerbajdzjanska akademiska tidningen Caucasus International Journal som drivs av den statliga tankesmedjan Air Center. Ordföranden för Air Center, Farhad Shafijev, är även ordförande för Caucasus International Journal. Air Centers mål, som beskrivs på hemsidan, är att 'belysa Azerbajdzjans utrikespolitik inför det internationella samfundet'. Bland Air Centers samarbetspartners finns ryska och belarusiska statliga tankesmedjor."

Förutom Svante Cornell och Frederick Starr är, enligt Blankspot, även den amerikanska energiexperten Brenda Shaffer en återkommande figur hos CACI & SRSP. "Hon har i en av många artiklar om hennes kopplingar till Azerbajdzjan pekats ut av journalistnätverket OCCRP för att ha nära finansiella och organisatoriska band till landet. Bland annat har hon arbetat som rådgivare för det statliga oljebolaget Socar", skriver tidningen och pekar samtidigt på att Brenda Shaffer också ingår i redaktionen för Caucasus International Journal.

Blankspot skriver vidare:

"Men den kanske tydligaste organisatoriska kopplingen till Azerbajdzjan hos ISDP har Frederick Starr, ordförande för CACI & SRSP. Sedan ett par år tillbaka sitter han i styrelsen för det statliga azerbajdzjanska ADA-universitetet som grundades för att ha en specialistutbildning för diplomater. Dess rektor Hafiz Pashayev är farbror till vice presidenten Mehriban Alijeva. Alijeva är president Ilham Alijevs hustru. Mehriban Alijeva sitter liksom Frederick Starr i styrelsen för ADA tillsammans med bland andra Azerbajdzjans utrikesminister Jeyhun Bayramov."

Blankspot redogör för ytterligare kopplingar mellan ISDP och Azerbajdzjan i sin artikel *UD ökar anslaget till diktaturkopplat forskningsinstitut* (blankspot.se/ud-okar-anslaget-till-diktaturkopplat-forskningsinstitut/).

Trots dessa uppenbara kopplingar mellan ISDP och diktaturen i Azerbajdzjan har UD valt att öka sin finansiering av institutet. Under våren 2023 utökades det först med 200 000 kronor för en "tillfällig förstärkning av analyskapacitet inriktad på Europas närområde". Den 10 november fattades beslut om att tillföra ytterligare 1 000 000 kronor i resurser till ISDP. I motiveringen till beslutet står: "Sedan dess [våren] har händelseutvecklingen i Kaukasus, som är ett av ISDP:s stora verksamhetsområden, intensifierats och efter diskussioner med ISDP föreslås att ytterligare 1 000 000 kr tillförs befintligt

verksamhetsstöd.” Det sker under en tid då EU är i fas med att omorientera sin syn på Azerbajdzjan. Grundanslaget från UD för ISDP för 2023 var 5 miljoner kronor. Det innebär en proportionerlig ökning på nästan 25 procent.

Av denna anledning vill jag fråga utrikesminister Tobias Billström:

Anser ministern att ISDP:s kopplingar till diktaturen Azerbajdzjan är problematiska, och kommer ministern att vidta några särskilda åtgärder med anledning av avslöjandena om kopplingarna?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch